

Razstave

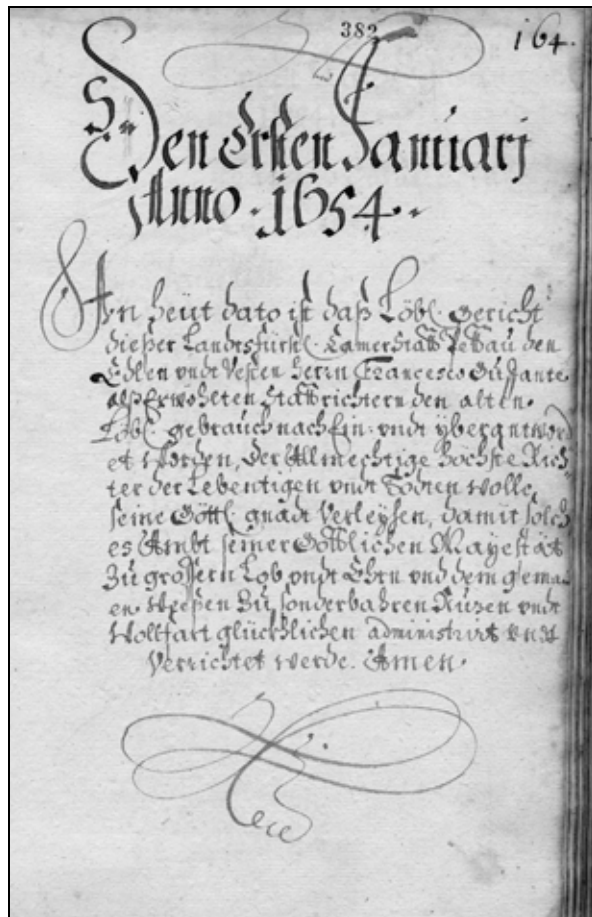
Razstava Prvi med enakimi! Funkcija župana skozi stoletja (17. oktober–30. oktober 2006), razstaveni katalog, Zgodovinski arhiv na Ptuju, Ptuj 2006, 108 strani

V zgodovinskem arhivu na Ptuju smo v sodelovanju in s pomočjo posameznih občin želeli predstaviti vlogo in funkcijo župana v zgodovini. Marija Hernja Masten je pripravila razstavo za mestno občino Ptuj, Nataša Majerič Kekec pa je pripravila razstave za preostale občine. Avtorici sta projekt predstavili vsem občinam, vendar so se na koncu za razstavo odločile le občine Ptuj, Destrnik, Juršinci, Kidričevo, Majšperk in Žetale.

Prva od občin, ki se je odločila za postavitev in otvoritev razstave, je bila mestna občina Ptuj. Slavnostno odprtje razstave je bilo 17. oktobra v palaciju ptujskega gradu. Na ogled je bila do konca meseca oktobra. Sedaj se je preselila v mesto hišo.

Marija Hernja Masten je dala svojemu delu razstave podnaslov **Mestni sodniki in župani Ptuja**. Za razstavo sta se avtorici odločili, ker letos mineva 630 let odkar je mesto Ptuj dobilo svoj statut, hkrati pa je leto 2006 tudi leto lokalnih volitev. Z razstavo in publikacijo sta želeli odgovoriti na vprašanja, od kdaj pozna pravni red funkcijo župana, kaj pomeni izraz "župan je oseba, ki zastopa občino", kaj vse združuje županska funkcija. Funkcija župana je posledica stoletnega ustavnega in pravnega razvoja in izvira še iz časov staroslovanske oblastne ureditve. Funkcija župana je v srednjem veku z razvojem mest doživela preobrazbo. Že v mestnem pravu iz leta 1376 je zapisano določilo o izvolitvi mestnega sodnika izmed dvanajstih bogatih in vplivnih meščanov. Zgodovinskemu prikazu razvoja funkcije župana je dodan seznam mestnih sodnikov in županov, a je še nepopoln, saj taka raziskava zahteva več let trajajoče delo.

Na razstavi je avtorica uporabila predvsem arhivsko gradivo, zapisnike sej iz 19. stoletja ter obdobja do druge svetovne vojne. Od ptujskih velikih dragocenosti so predstavljeni oba srednjeveška pečata, prvi iz 13. stoletja in drugi iz začetka 15. stoletja, ter prvi mestni statut (iz leta 1513). Gradivo so prispevali Zgodovinski arhiv na Ptuju, Pokrajinski muzej Ptuj, Arhiv Republike Slovenije, Štajerski deželni arhiv v Gradcu, Pokrajinski arhiv Maribor ter posamezniki. Na koncu so v razstavo vključene fotografije javnega delovanja županov v občini. Pokrajinski muzej Ptuj je

Zapisnik mestnega sveta iz leta 1654. Novi mestni sodnik je postal Francesco Guffante, ZAP, AMP, šk. 2.

posodil portrete županov, ki so bili nekoč na ogled v mestni hiši. Ob tej priložnosti so bili po dolgem času spet predstavljeni javnosti.

Najdeno arhivsko gradivo omogoča vpogled v volitve, delo občinske uprave, v povsem administrativni del županovega posla in reprezentativne funkcije, ki jih je opravljal.

Razstava želi nagovoriti mlade, šolarje na vseh ravneh (osnovna šola do srednje in visoke šole), ki jih sicer velikokrat ne zanima dogajanje v njihovem okolju. Tako se razvijajo v nezadovoljne občane, ki imajo možnost na volitvah vplivati na tok dogajanja, vendar te možnosti ne izrabljajo. Prav tako je razstava namenjena vsej širši javnosti, saj želimo z njo zbuditi zanimanje za lokalno zgodovinsko podobo.

*Nataša Majerič Kekec
Marija Hernja Masten*